

nikatelem. Nutno rozlišovati mezi provozem silostroje a jeho přechodným používáním; jen když byl majitelem silostroje celý provoz přenesen na jiného, takže jeho samého nestihají náklady a nebezpečí provozu, ale také mu nepřipadají z něho užítky, ručí za majitele podle § 1 aut. zák. ten, komu byl povoz silostroje přenechán. Nestačí tedy, že byl silostroj jinému jen půjčen nebo výprosou přenechán. Aby o tom nevznikly pochybnosti byl doslov původní předlohy automobilového zákona (č. 2 příl. k stenogr. prot. panské sněmovny XVII sese 1907) doplněn slovy »na vlastní účet a nebezpečí« a praví se ve vysvětlivkách k druhé vládní předloze, že byla takto původní předloha doplněna proto, by bylo jasno, že, byl-li silostroj jen výprosou k použití přenechán, jeho majitel neručí jen tehdy, když ten, kdo používá silostroje, provozuje silostroj na vlastní účet a nebezpečí, že však zůstane při ručební povinnosti majitele, když i nadále zůstane nejen pánem silostroje, nýbrž i pánem provozu. Předpokladem § 1 (3) aut. zák. jest tedy pevný smluvní poměr, podle něhož jiná osoba než majitel silostroje přejímá i užítky i nebezpečí provozu (Srov. vysvětl. k 2. vl. předloze k osnově aut. zák. a IX. zprávu just. výb. posl. sněm. o usnesení panské sněmovny k § 1 aut. zák.). Podle zjištění nižších soudů byl silostroj v době škodné události Jaroslavu B-ovi přenechán k jízdě do Prahy ke zkoušce šoferské a ke zkušební jízdě. Žalovaný sám přiznává, že se Jaroslav B. u něho jízdě se silostrojem učil. Z toho vyplývá, že silostroj byl Jaroslavu B-ovi přenechán jen přechodně a k určitému účelu, nikoli však za tím účelem, by se sám na vlastní účet a nebezpečí zabýval provozem silostroje. Výpověď Jaroslava B-a a Františka L-e, že byl silostroj B-ovi přenechán ke zkoušce šoferské na jeho účet a nebezpečí, nemá významu, neboť otázka, zda byl někomu silostroj přenechán na jeho vlastní účet a nebezpečí, jest otázkou právní, a jest tedy na soudu, nikoli na svědkovi, by otázku tu řešil; skutkových okolností, z nichž by se mohlo souditi, že názor svědků jest správný, však neuvedli. Odvolací soud proto správně nazírá na věc po stránce právní a, jelikož první soud vzhledem k svému nesprávnému názoru ohledně přenechání silostroje se s věcí dále nezabýval a neučinil zjištění, jichž je třeba k rozhodnutí o žalobním nároku, byl rozsudek procesního soudu správně zrušen a věc odkázána k novému jednání a rozhodnutí.

Čís. 9703.

Cihlářského mistra (zaměstnance v cihelně) nelze považovati za zemědělského dělníka nebo dokonce za čeled' ve smyslu min. nař. ze dne 7. prosince 1856, čís. 224 ř. zák. a ze dne 15. března 1860, čís. 73 ř. zák. Lhostejno, že majitel cihelny byl zároveň majitelem velkostatku.

(Rozh. ze dne 6. března 1930, R I 115/30).

Žalobce, cihlářský mistr, žaloval majitele cihelny o zaplacení mzdy. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. **D ů v o d y :** Žalovaný vznesl námitku nepřipustnosti pořadu práva, jelikož podle nařízení ministerstva vnitřní ze dne 7. prosince 1856 čís. 224 ř. zák. jest k rozhodnutí sporu příslušným okresní úřad, an žalobce podal žalobu před uplynutím třiceti dnů po ukončení služebního poměru. Žalobce popíral tvrzení žalovaného, dovozuje, že se citované nařízení nevztahuje na služební poměr, o němž šlo. Podle spisu jest zjištěno, že žalobce podal žalobu na soudě dne 7. května 1929 t. j. tudíž před uplynutím 30 dnů po ukončení služebního poměru. Jelikož podle názoru soudu jde o spor ze smlouvy námezdní, jest podle nařízení ministerstva vnitřní ze dne 7. prosince 1856 čís. 224 ř. zák. příslušnou k rozhodnutí okresní správa (okresní úřad), podána-li žaloba před uplynutím třiceti dnů po ukončení služebního poměru, jak se stalo v tomto případě. **R e k u r s n í s o u d** zrušil napadené usnesení a nařídil prvému soudu, by, nehledě k námitce nepřipustnosti pořadu práva, jednal ve věci samé, vyčkaje pravomoci. **D ů v o d y :** Názor prvního soudu, že v souzeném případě jde o spor, o němž rozhodnouti je příslušným okresní úřad, an žalobce podal žalobu před uplynutím třiceti dnů po skončení služebního poměru, jest mylný. Žalobce se označuje v žalobě jako »cihlářský mistr«. Že jím nebyl, odpůrce netvrdil, takže okolnost ta jest nespornou. Cihlářského mistra nelze však zařaditi mezi čeled' ani mezi zemědělské a lesnické dělníky, o nichž mluví min. nař. ze dne 7. prosince 1856 čís. 224 ř. zák. a ze dne 15. března 1860 čís. 73 ř. zák. Cihelny jsou podniky, na něž se vztahuje živnostenský řád (§ 2 čís. 1 zák. o obch. pom.), takže by byl příslušným soud živnostenský podle § 4 písm. b) zákona ze dne 27. listopadu 1896 čís. 218 ř. zák., který rozhoduje v rozepřích o nastoupení pracovního poměru, o pokračování v něm a o jeho zrušení bez ohledu k hodnotě předmětu rozepře. Podle § 5 cit. zák. pokládají se za dělníky v jeho smyslu mistři, dílovedoucí, přední dělníci. Do této skupiny jest zajisté zařaditi i žalobce. Podle § 37 cit. zák. náleží k okresním soudům bez časového omezení spory mezi živnostníky a jich pomocníky, pokud není pro ně příslušným soud živnostenský a to i za trvání poměru pracovního i po jeho skončení bez ohledu k hodnotě sporného předmětu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Připustnost pořadu práva odůvodnil správně a vystižně rekursní soud. Vzhledem k vývodům dovolací stížnosti dodává se k důvodům rekursního usnesení, že jest nerozhodno, že žalovaný majitel cihelny jest zároveň majitelem velkostatku. Tím se nestal cihlářský mistr najatý pro cihelnu dělníkem zemědělským nebo dokonce čeledínem, jak míní stěžovatel, nýbrž jest zřízencem v živnostenském podniku žalovaného v jeho cihelně a jest na něho vztahovati předpisy živnostenského řádu.

Z téhož důvodu jest i nerozhodno, zda žalobce dostával kromě mzdy od zaměstnavatele i byt a stravu, neboť ani tím se ještě nestal zemědělským dělníkem.

Čís. 9704.

Byl-li smluvníkem (při prodeji automobilu) opatrovanec, jest jen jednání a chování opatrovníkovo závažné pro otázku, zda jest tu úskočné nebo lstivé jednání. Zásady, že při zmocňovací smlouvě stačí obmyslnost buď zmocněnce nebo zmocnitele, nelze tu použítí.

(Rozh. ze dne 6. března 1930, Rv I 812/29).

Žalobce, jsoucí pod opatrovnictvím, prodal žalovanému automobil. Smlouvu o prodeji ujednal za žalobce jeho opatrovník. Proti žalobě o zaplacení kupní ceny namítl žalovaný mimo jiné, že auto nebylo způsobilé k dopravě, což prý mu bylo žalobcem zamlčeno. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšší soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v

d ů v o d e c h :

O úskočném nebo lstivém jednání podle § 928 nebo 870 až 875 obč. zák. nemůže tu býti řeči. Smlouvu o prodeji auta ujednal za žalobce, který jest pod opatrovnictvím, jeho opatrovník Dr. L., a dovolatel při svém nepřisežném výslechu výslovně udal, že nemůže říci, že mu opatrovník žalobcův zamlčel nedostatky úskočným způsobem nebo vůbec jinak. Ježto při kupní smlouvě o autu může jménem opatrovancovým jednati jen jeho zákonný zástupce, jest jen jednání a chování zástupcovo závažné pro otázku, zda jest tu úskočné nebo lstivé jednání. Podle § 21 a 865 obč. zák. nemůže žalobce, jemuž byl zřízen opatrovník, nikoli jen podpůrce, při právním jednání osobně vystupovati a jednati, a proto musil by žalovaný dokázati, že zákonný zástupce žalobcův dal podnět k omylu nebo že mu byl znám nebo znám býti musil omyl, v němž byla druhá smluvní strana. Nic takového však není dokázáno. Ostatně nejsou ani zjištěny činy opatrovancovy, a odvolací soud správně uvedl, že dovolatel v tomto směru vůbec nepřednesl po skutkové stránce nic závažného. Dovolatel se snaží dokázati, že na příklad, o nějž jde, jest obdobně použití předpisů o zmocňovací smlouvě. Pro zmocňovací smlouvy stačí ovšem obmyslnost buď zmocněnce nebo zmocnitele (srovnej Ehrenzweig: »System des österr. allg. Privatrechts« díl I/1 vyd. 1925 st. 265 a rozhodnutí čis. 7997 sb. n. s.). Ale v souzeném případě nejde o dobrovolné zastoupení podle dvaadvacáté hlavy druhého dílu občanského zákoníka, nýbrž o zákonné zastoupení osob, které samy nejsou způsobilé k právním jednáním. Jde tedy o právní útvary zcela odlišné a není obdoba podle § 7 obč. zák. přípustná.